

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2021-10-26 Nr. (4.5-82)-3-4683

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka teikia derinti Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 2, 6, 10, 11, 14, 18, 19, 21, 23, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymų projektą, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 18 ir 84 straipsnių pakeitimo įstatymų projektą ir Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai parengti vykdant Lietuvos Respublikos XVIII Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 5.1.1. priemonę (peržiūrėti ir pakeisti inovacinę veiklą reglamentuojančius teisės aktus, siekiant kurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą, užtikrinti efektyvią inovacijų ekosistemos plėtrą ir sudaryti sąlygas prioritetinių ekonomikos sektorių proveržiui tarptautiniu mastu) bei vykdant 2021 m. gegužės 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimą (Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo Nr. 23, 2 punktą Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, parengti ir pateikti Vyriausybei reikiamus teisės aktų dėl vieningos Inovacijų agentūros steigimo). Pagal Konceptiją planuojama, kad inovacijų agentūroje bus konsoliduotos su technologijų ir inovacijų politikos įgyvendinimu susijusios funkcijos, kurias šiuo metu vykdo MITA, VŠĮ „Versli Lietuva“ ir VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūra. Agentūrų konsolidavimu siekiama sumažinti fragmentiškumą ir funkcijų dubliavimas bei sustiprinti strateginių agentūrų gebėjimus. Taigi įgyvendinant Konceptiją yra reikalingi ir inovacijų agentūros teisinės formos įtvirtinimo TI įstatyme pakeitimai, nes viešojo įstaiga kaip teisinė forma yra pažangesnė ir turi galimybes lanksčiau įgyvendinti visas su technologijų ir inovacijų skatinimu susijusias funkcijas išlaikant valstybės vienvaldę kontrolę. Todėl svarbu, kad inovacijų agentūros funkcijas vykdytų viešosios įstaigos statusą turintis subjektas. Taip pat TIĮ pakeitimais bus sudaryta teisinė galimybė padėti Vyriausybei koordinuoti strateginius, sisteminius ir tarpinstitucinius sprendimus, reikalingus sukurti veiksmingas ir efektyvias prielaidas mokslo, technologijų ir inovacijų politikai formuoti ir įgyvendinti.

I. Sprendžiama problema	<p>Įstatymų projektų rengimą paskatino tai, kad Lietuvos inovacijų ekosistema vis dar atsilieka nuo kitų panašios istorinės patirties, panašaus išsivystymo ir dydžio valstybių. Pagal kasmet sudaromą Europos Sąjungos (toliau – ES) inovacijų švieslentę Lietuva 2020 m. užėmė tik 19 vietą tarp visų ES valstybių narių. 2021 m. Lietuva švieslentėje vis dar priskiriama prie nuosaikių inovatorių, rezultatai taip pat išlieka žemiau ES vidurkio.</p> <p>Pagal 2019 m. Pasaulio konkurencingumo reitingą Lietuva užėmė 42 vietą iš 141 valstybių pagal gebėjimą vystyti inovacijas. 2021 m.</p>
-------------------------	---

	<p>vienu didžiausiu iššūkių išlieka investicijų į aukštą pridėtinę vertę kuriančius sektorius stoka, kurios būtinos siekiant padidinti darbo našumą ir paskatinti inovacijas. MTEP veiklos finansavimas Lietuvoje nepakankamas, netvarus ir nepastovus. Valstybės biudžeto lėšos, skiriamos MTEP, sudaro 0,3 % BVP, kai ES vidurkis daugiau nei dvigubai didesnis – 0,65 %. Pagal verslo finansinius išteklius, skiriamus MTEP, Lietuva net 4 kartus atsilieka nuo ES valstybių vidurkio (Lietuvoje šis rodiklis sudaro 0,32 % BVP, kai ES vidurkis – 1,21 % BVP). Pagal šį rodiklį Lietuva užima tik 24 vietą tarp 27 ES valstybių¹.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Inovacijas ir technologijas skatinančių funkcijų apjungimas vienoje įstaigoje yra vienas iš dviejų inovacijų reformos žingsnių (toliau – Inovacijų reforma). Inovacijų skatinimo fondo įkūrimas – jau įgyvendintas 2020 m. birželio 26 d. Seimui priėmus Lietuvos Respublikos inovacijų skatinimo fondo įstatymą Nr. XIII-3167. Todėl siekiant sėkmingai įgyvendinti Inovacijų reformą, yra būtinas ir kitas žingsnis – inovacinės veiklos skatinimo funkcijų konsolidavimas.</p> <p>Šiuo metu įgyvendinant Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo 14 straipsnį Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 982 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymą“ įgaliojo Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūrą (toliau – MITA) atlikti minėtame įstatymo straipsnyje nurodytas Vyriausybės įgalios institucijos funkcijas. MITA yra biudžetinė įstaiga, kuriai taikomas Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas Nr. I-1113 ir šiame įstatyme nustatyti apribojimai, (pvz., šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje numatytas draudimas būti kitų juridinių asmenų dalyve). Be to, biudžetinės įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas griežtai reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas. Viešosios įstaigos, kurios savininkas yra valstybė, atveju darbo apmokėjimo reglamentavimas yra kur kas lankstesnis. Atsižvelgiant į tai, planuojama sukurti viešąją įstaigą, kurioje būtų konsoliduotos su technologijomis ir inovacijomis susijusios funkcijos. Tokia juridinio asmens teisinė forma pasirinkta atsižvelgiant į viešosios įstaigos kaip teisinės formos pažangumą ir galimybes lanksčiau įgyvendinti visas su technologijų ir inovacijų skatinimu susijusias funkcijas išlaikant valstybės vienvaldę kontrolę.</p> <p>Perdavus valstybės technologijų ir inovacijų politiką įgyvendinti viešajai įstaigai Įstatymų projektais taip pat siekiama nustatyti mokslo ir studijų politiką įgyvendinančios institucijos teisinį statusą, funkcijas ir viešojo administravimo įgaliojimus.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Dalis agentūrų funkcijų konsolidavimo išlaidų (iki 5 mln. Eurų), skirtų žmoniškųjų išteklių (iki 500 tūkst. Eur), infrastruktūros sukūrimo / įrengimo (iki 4 mln. Eur), tinklaveikos ir kitiems</p>

¹ “Eurostat” < https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gba_nabste/default/table?lang=en > [žiūrėta 2021-09-14]

	<p>sprendimams (iki 500 tūkst. Eur) bus padengtos iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimui skirtų Europos Komisijos „Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės“ lėšų.</p> <p>Inovacijų agentūros steigimui reikalingos valstybės biudžeto lėšos yra suplanuotos 2022-2024 m. Ekonomikos konkurencingumo didinimo programos tęstinėje priemonėje 05-001-01-04-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Europos Komisijos pateiktame 2019 m. Lietuvos ekonomikos vertinime pastebima, kad Lietuva turi didinti darbo našumą, o pagrindinis būdas tai pasiekti – didinti žinioms imlių sektorių, pagrįstų aukštomis darbuotojų kompetencijomis ir pažangiųjų technologijų taikymu, dalį ekonomikoje².</p> <p>Šalies ekonomiką iš esmės sudaro žemesnės pridėtinės vertės pramonė ir paslaugos. Investicijų į pažangiuosius sektorius trūkumą parodo maža dirbančiųjų šiuose sektoriuose dalis. Pagal šį rodiklį Lietuva, kurioje pažangiuose sektoriuose 2019 m. dirbo apie 12,2 procentų užimtų šalies gyventojų, yra paskutinėje vietoje ES, kurios vidurkis yra 18,5 procentų užimtųjų³.</p> <p>Inovacijų kūrimas ir diegimas yra vienas svarbiausių veiksmų, nulemiančių valstybių perėjimą prie pažangios, inovacijomis grįstos ekonomikos. Inovacijų poveikis ekonomikos augimui yra stiprus – naujos idėjos ir technologiniai sprendimai didina produktyvumą, tai leidžia gaminti daugiau aukštesnės pridėtinės vertės prekių ir paslaugų, didėja įmonių pelningumas ir konkurencingumas tarptautiniu lygiu, kuriamos aukštos kvalifikacijos ir gerai apmokamos darbo vietos.</p>

Išsamesni Įstatymų projektų tikslai, uždaviniai ir kiti paaiškinimai pateikti Projekto aiškinamajame rašte.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 36 punktu, Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamajame rašte.

Gauti institucijų siūlymai aptarti 2021 m. rugsėjo ir spalio mėnesiais organizuotuose institucijų pasitarimuose, siūlomus pakeitimus derinome su suinteresuotomis institucijomis darbo tvarka.

Įstatymų projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje, kur suinteresuotos institucijos ir visuomenė galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymų projektus parengė ir teikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Inovacijų ir pramonės departamento (direktorius – Ričardas Valančiauskas, tel. 8 658 88472, el. p. ricardas.valanciauskas@eimin.lt), Inovacijų politikos skyriaus (vedėjas – Edvinas Griksas, tel. +370 659 43059, edvinas.griksas@eimin.lt, vyr. specialistė – Olga Lingaitienė, tel. 8 659 20975, el. p. olga.lingaitiene@eimin.lt).

² Country Report Lithuania 2019, European Commission, 2019;

³ Eurostat, 2019 (htec_emp_nat2:high and medium high-technology manufacturing, knowledge-intensive high-technology services, knowledge intensive market services, knowledge-intensive financial services).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 2, 6, 10, 11, 14, 18, 19, 21, 23, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 11 lapų.
2. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 18 ir 84 straipsnių pakeitimo įstatymų projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 1 lapas.
4. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 6 lapai.
5. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas dėl Įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui, 1 lapas.
7. Derinimo pažyma, 21 lapas.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė